

เหตุการณ์ในชีวิตและการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของหญิงที่มีและไม่มี
ภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

นางสาวสมจิตร นคราพานิช



วิทยานิพนธ์นี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-240-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014072

1111111111

LIFE EVENTS AND ADAPTATION DURING PREGNANCY OF WOMEN
WITH AND WITHOUT OBSTETRIC COMPLICATION IN CHULALONGKORN HOSPITAL

Miss Somchit Nakrapanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Nursing Education
Graduated School
Chulalongkorn University

1988

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว



สมจิตร นครพานิช : เหตุการณ์ในชีวิตและการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของหญิงที่มีและไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ (LIFE EVENTS AND ADAPTATION DURING PREGNANCY OF WOMEN WITH AND WITHOUT OBSTETRIC COMPLICATION IN CHULALONGKORN HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 124 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ และหาความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ในชีวิตและการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของหญิงที่มีและไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ ตัวอย่างประชากรคือหญิงหลังคลอดในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์สภากาชาดไทย จำนวน 160 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เหตุการณ์ในชีวิตและการปรับตัวซึ่งมีความตรงตามเนื้อหา และมีค่าความเที่ยง .98 และ .82 ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า หญิงที่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์มีเหตุการณ์ในชีวิตทางลบเกิดขึ้นมากกว่าหญิงที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ จากการทดสอบค่าทีพบว่า หญิงที่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์มีความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตมากกว่าหญิงที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ และมีความสามารถในการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ได้เหมาะสมน้อยกว่าหญิงที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันพบว่า ความรุนแรงของเหตุการณ์ในชีวิตและความสามารถในการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของหญิงที่มีและไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติศาสตร์ มีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา พยาบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ พ.ศ. ๒๕๓๐
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา พ.ศ. ๒๕๓๐

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

SOMCHIT NAKRAPANICH : LIFE EVENTS AND ADAPTATION DURING PREGNANCY OF WOMEN WITH AND WITHOUT OBSTETRIC COMPLICATION IN CHULALONGKORN HOSPITAL. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.POUNGRAT BOONYANURAK, Ed.D., 124 PP.

This research was designed to study, to compare and to find the correlation of life events and adaptation during pregnancy of women with and without obstetric complication. A sample of 160 postnatal mothers hospitalized at Chulalongkorn Hospital were selected for the study the interview technique was employed for collecting data. This instrument had been validated and its reliability coefficient were .98 and .82 for Life Events Construct and Adaptation Construct respectively.

The results indicated that women with obstetric complications reported the occurrence of negative life events higher than those without obstetric complications. The hypothesis testing, t-test, demonstrated that women with obstetric complications had more severity life events and also had less properly adaptation ability during pregnancy than those without them at the .05 level. Pearson Product Moment Correlation Coefficient indicated inversely significant relationship at the .01 level between life events and adaptation ability during pregnancy in the groups of women who had and had not have obstetric complication.

ภาควิชา พทยบาลศึกษา
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิสิต *Somchit Nakrapanich*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Pongrat Boonyanurak*

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความแนะนำ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ โดยตลอดจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตากรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

พร้อมกันนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ดีเรก ศรีสุโข ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาทางสถิติ คณาจารย์ในภาควิชาพยาบาลศึกษาทุกท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 20 ท่าน ที่ได้สละเวลาและความคิดของท่านให้คำปรึกษา แนะนำ ปรับปรุงแก้ไข และให้กำลังใจในการทำวิจัยครั้งนี้จนประสบผลสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ หัวหน้าพยาบาล หัวหน้าฝ่ายสูติกรรม หัวหน้าคิกสูติกรรมทุกท่าน ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ที่เห็นความสำคัญของการศึกษาพยาบาล และให้การสนับสนุนการวิจัยนี้โดยอนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บข้อมูล และขอขอบคุณพยาบาล เจ้าหน้าที่ ตลอดจนผู้คลอดทุกท่านของแผนกสูติกรรม โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลด้วยดี

นอกจากนี้ ขอขอบคุณสถาบันบริการคอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่อนุญาตให้ผู้วิจัยได้ใช้บริการของสถาบันในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขอระลึกถึงพระคุณของพระรัตนตรัย บพการี และครอบครัว ตลอดจนเพื่อนที่ได้คุ้มครอง ช่วยเหลือให้ผู้วิจัยผ่านพ้น เหตุการณ์ในชีวิตด้วยดีตลอดมา

สมจิตร์ นครพานิช

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตาราง	ณ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ปัญหาของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อคกลงเบื้องต้น	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
เหตุการณ์ในชีวิต	10
ความหมายของเหตุการณ์ในชีวิต	10
ความเป็นมาของการศึกษาเหตุการณ์ในชีวิต	11
ทฤษฎีภาวะวิกฤต	13
ความหมายของภาวะวิกฤต	13
ประเภทของภาวะวิกฤต	15
ปัจจัยแห่งความสมดุล	16
การปรับตัว	18
ความหมายของการปรับตัว	18
ทฤษฎีการปรับตัวของรอย	19
การปรับตัวในระยะตั้งครรภ์	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ทฤษฎีระบบ	23
แนวความคิดของทฤษฎีระบบ	23
บุคคลในฐานะ เป็นระบบ	25
ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ในชีวิต การปรับตัว และ ภาวะสุขภาพของบุคคล	26
ภาวะแทรกซ้อนของการตั้งครรภ์และการคลอด	27
ภาวะแทรกซ้อนปกติ	27
ภาวะแทรกซ้อนผิดปกติ	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
5 บทสรุป	69
สรุปผลการวิจัย	71
อภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก ก. สถิติและตัวอย่างการคำนวณ	93
ข. เครื่องมือในการวิจัย	105
ประวัติผู้วิจัย	124

รายการตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอายุ อายุสามี ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส	41
2 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามอาชีพ อาชีพสามี และรายได้ครอบครัว	43
3 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามภูมิภาค ลำเนาเดิม ที่อยู่ปัจจุบัน ลักษณะครอบครัว ลำดับครรภ์ และภาวะแทรกซ้อน	44
4 จำนวนและร้อยละของตัวอย่างประชากร จำแนกตามการเกิดเหตุการณ์ในชีวิต รายชื่อ	47
5 ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน เหตุการณ์ในชีวิตรายชื่อของตัวอย่างประชากรในระยะก่อนตั้งครรภ์ 1 ปี ขณะตั้งครรภ์ และช่วงก่อนตั้งครรภ์ 1 ปีจนถึงขณะตั้งครรภ์	51
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเหตุการณ์ในชีวิต ด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้านระหว่างกลุ่มที่มีภาวะแทรกซ้อน และกลุ่มที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน ในระยะก่อนตั้งครรภ์ 1 ปี ขณะตั้งครรภ์ และช่วงเวลาก่อนตั้งครรภ์ 1 ปีจนถึงขณะตั้งครรภ์	55
7 เหตุการณ์ในชีวิตที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนเหตุการณ์มากที่สุด 10 อันดับแรกของตัวอย่างประชากร	57
8 ค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการปรับตัว ในระยะตั้งครรภ์รายชื่อของตัวอย่างประชากรแต่ละกลุ่ม	59
9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถในการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ด้านต่าง ๆ และรวมทุกด้าน ระหว่างกลุ่มที่มีภาวะแทรกซ้อน และกลุ่มที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน	64
10 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเหตุการณ์ในชีวิตระยะต่าง ๆ และคะแนนความสามารถในการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของตัวอย่างประชากร	65
11 ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเหตุการณ์ในชีวิตในช่วงก่อนตั้งครรภ์ 1 ปี จนถึงขณะตั้งครรภ์และคะแนนความสามารถการปรับตัว ในระยะตั้งครรภ์แต่ละด้าน และรวมทุกด้านของตัวอย่างประชากร	65

รายการตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

- 12 สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเหตุการณ์ในชีวิตต่าง ๆ ในระยะเวลาก่อน
ตั้งครรภ์ 1 ปี ขณะตั้งครรภ์ และช่วงก่อนตั้งครรภ์ 1 ปีจนถึงขณะตั้งครรภ์
กับคะแนนความสามารถในการปรับตัวในระยะตั้งครรภ์ของตัวอย่าง
ประชากร

67